

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохун!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭННТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н ы а т

1931 сүл алтынны
ыйтан тахсаар

№ 107 (4841)

1976 сүл. Балабан ыйын 4 күнэ
СУБУОТА

Сыгыата
2 харчы

ССКП райкомугар, райсовет исполкомугар

Субуруускай аатынан совхоз Сылыгынаабы отделени-
тын оттуур эвеноларын коллективтара оройуон бары от-
туур эвеноларыгар оттоохун сылаабы былааным, сиилэ-
би угууну, сенаһы бэлэмнээһини балабан ыйын 1 күнү-
гэр днэри толорорго ыгырымы ылыммыттара уонна ый
13 күнүгэр днэри былааным 10 бырыһыан аһарарга сорук
таһыммыттара.

Отделение отчуттара общественной сүөһү аһылытын
бэлэмнээһини былааным балабан ыйын 2 күнүгэр 100,5,
синалэби угууну 101,5, сенаһы бэлэмнээһини 100 быры-
һыан толорбуттарын туһунан рапордыбыт.

Балабан ыйын 13 күнүгэр днэри онус нитилетка бас-
тамы сылын оттоохуну былааным 110 бырыһыан толор-
орго бигэ быһаарынымыладах бары эвенолар толору күү-
һүнэн үлэлэни сылдыаллар.

Н. СОФРОНОВ,
партийнай тэрлэтэ секретара,
Д. ТРОФИМОВ,
отделение управляющаа.

Үлэлэрин быһыгар

СОЛОВЬЕВ. «Бочуот Знага» ор-
деннаах Ф. Д. Кронников Субу-
руускай аатынан совхоз маннаа-
ры отделениетыгар сылыгыһыгар
эвеноларын салайар. Кини обще-
ственной сүөһү аһылытын сор-
туопкалааһынга бэйэтин үлэни-
тэрин түмөн хoduһаа киллэрбитэ.

Туустаах үлэлэрин быһыһыгар
Мырыла сылыгыһыттара барыта
190 тонна оту сортуопкалааты-
лар. Ошон хас бирдии бэйэлэрагар
22-лин тонна оту кэбистилэр,
тиэрдэллэбит былааным ирааһынан
аһардылар.

А. ГОТОВЦЕВА.

ОДЬУЛУУНГА Кара Маркс
аатынан совхоз бас билэр
ынах сүөһүтүн биеэ ылыммытан
бирэ, сылыгытын үс ылыммытан
бирэ нитилэлэр.

Ханнын бадарар дылга об-
щественай сүөһү аһылытын
тоһо кээмэйдэхтин, хайдах ха-
чыстыбадаахтын бэлэмниирит-
тэн кини бир сылдаах эрэ
буолбонса, иннини салтан сий-

оттоннубут. Ол эрээри манни
сүөһү ыстаабадаа ыраатта.
Аны кыһын итиннэ 150 субанна-
ры нитилэһит, онно анаан эрэг
ампаар хотонго капиталнай
өрөмүөн барды, сүөсүһүттэр оло-
рор дылаларо бэлэм буолла.

Саамай бодон фермабытыгар
Урах Күөрөгэ албах үлэ барды.
400 сүөһү кыһар улахан хото-
нун 68 өһүтүн, кинилэр баһана-

Сүөһүгэ—ичигэс, томоойу кыстыгы

Тэрээһиннээхтик бэлэмнэнэн

дыһытын дыларата кытта быһаа-
рыллар. Нитилетка бастабы сы-
лын оттоохунулар бийиги ники
толору механизациялааһыт, биеэ
ходо-или эвеноларын хoduһаа
киллэрбистит. ССКП XXV съез-
дин уураахтарын эрэлээхтик
толорууга тэтиллэбист соци-
алистический куоталаһынга көх-
төөхтүк кыттан. Афанасий Се-
далищев салайар механизаторда-
ра, Дмитрий Константинов, Петр
Михайлов, Иван Дьячковский,
Семен Матвеев эвеноводтаах хо-
до-илин күүһүнэн оттоочулар
марируттаах хoduһалары өн
сүүһүнэн тоһа оту туруорула-
лар.

Отделение үрдүгүн барыта
2700 тонна оту кэбистилит, ити-
нэн 1975 сылга сортуопкалаа-
мыттаабыр 250-ча тоннаан албах
оттоон каллэбит. Манн талынан
сүмэллэннэх аһылыты балаача
бэлэмнээһини 530 тонна сиилэс-
тэнибит уонна АРМ-0,4 агрега-
ты үлэлэтэһини 230 тонна ыта-
миннаах от мээкэти хайааным-
быт. Буурдааһыныах пэдэ-
лэргэ эвенолар өссө тэтиһирэн
оттуу сылдыаллар.

Правительствоһа быһылды-
һыт ботдоххо оттоохун сезон-
наабы былааным толорор тийэр
соруктааһыт. Бийыл бурдун
алтомун үүнэ, кыһына добул-
калатан эби аһыныах туһа-
нааһыт. Ошон общественной
сүөһүтү тоһоойу кыстыгынан
хааччылар кыаһыаһа диибит.

Бүтүгүнү түрүк турур боч-
чумнаах соруктууһун ынах
сүөһүтэ ичигэс кыстыгы олох-
тоохуну тэрийиһ булар. Отделе-
ние совета алохтоох Совет
неполномочууну өссө сайымына
тахсыахтан ылате бу үлэргэ бол-
домтотун уурбута. Коммунисти-
ческой үлэ уларынга Е. М. Дьяч-
ковский салайар ботуотунукуу-
тарын биртээхтэ аны кыһын
сүөһү туруохтаах хотоннорун
былааннаахтык оторууга аһа-
мыта.

Сутуруолаах урунута бир
бодон ферма өтэ. Бийыл кини
тулатыгар албах кэбистилэх

лырын саһаан уларытан бир-
дөөтү, муостатын аһыһыгар баар
уутун хорон сүүртүбүт, моһуо-
мун ираастааһыт, ынахтар
калэи уулуур нистээһирин муос-
татын уларытыһыт, о. д. а. үлэ-
лэри кыстыгыт. Манн Петр Ми-
хайлов эвенога 250-ча бороон
кыстыһар арыттаах муосталаах
хотонун муостатын адыс саһа-
аһы тэлэттэ.

Төүгүгэстэх ферманын эрэг
хотонун муостатын аһыһы ираас-
тааһ баран, саһа муоста оһоһу-
дуһа. Оттон быһырыһын тутул-
лубут хотон чуһаһыгар сүөсү-
һүттэр озорор дылаларо баар
буолла, оһоһун оһоһууга эрэ си-
тэ иһик. Бу фермада бийыл ту-
һун кырата 120-ча тоһоо сөй
буолар эби бир саһа хотонун
туһаа киллэрлэрбит днэи бы-
лааннааһыт. Оһоһоһа маһа сор-
туопкалаанан турур уонна баа-
һаларын туруоран бүтэрдилит.
Оттон Таатта Чараһын уонна
Куула Күөл фермаларыгар бас-
таах өрөмүөннөрө кыстырабыт.
Итинтэн да атын кыстыкка сы-
һыһынаах тутуу, өрөмүөн үлэ-
лэргэ бара тураллар.

Ошон, күүһүнү күннэр кыһар-
дыһаһа кыһахтарын иһиннэ
500-тэн таһа манныһытарбытын
уонна итиннэ хаалар ыччат
сүөһүлэрбитин сөптөөх аһы-
лынан хааччыһан туран, кыс-
тыһар нистээһирин булларар
кыаһыаһыт. Билигин специа-
листтардыын субэлэһэн хайа
турууна сүөһү ханай кыстыгы-
ларын оруннаахтык чуолнай
дырбыт уонна фермалар ис-тас
үлэлэригэр сүөсүһүттэри, рабо-
чайдыры бүтэллээхтик сүүмэр-
дирбит хаалла.

Одьюлуун отделениетын сүө-
сүһүттэргэ уонна туһааныах спе-
циалистара нитилетка бастабы
сылын кыстыгынын тэрээһиннээх-
тик бэлэмнээһини тэрээһиннээх
хoduһа, баһыһаа уонна фермаларга
бир саһаанан, бир дууһуру-
нан үлэлэни-хамсы сылдыаллар.

К. КОЛЕСОВ.

отделение управляющаа.

Бастыһнарга—бириэмийэлэр

Оройуон комбайнердарын со-
аһаһыт, ошон тектар аһыттан
калэистическай куоталаһыла-
рын түмүтэ таһаарылыһа. Оһуо-
ха балабан ыйын 1 күнүгэр
турутуһан 20-ча комбайннар баа-
һыһаа үлэллэлэриттэн, орду-
үрдүн көрдөрүүнү сэттэ агрегат
сиптэһинтэ билиэтэһинэ.

Барыта 160 гектары бистарбыт,
валопойуһан 298 тонна бурдусу бүт
П. М. Парфенов, оттон үсүнү

Е. Е. Попов старшайдыһар агро-
гастара ыһыһар (иккиһи Субу-
руускай аатынан совхозтан).

Куоталаһынга бастаабыт бас-
тыһ комбайнердар ССКП райко-
мун уонна райсовет исполкомун
Бочуотунай грамоталарынан на-
дараадалаһыһалар, кинилэргэ сы-
налооһа маһлар фондаларо тутта-
рылыһа.

Космос геройдарыгар наһараадалар

СССР Верховный Советын Президиума «Салют-
3» орбитальной научнай станцияда уонна «Со-
юз-21» транспортной тарыһылаһа өр бириэмэ-
лээг көтүүнү сиптиһилээхтик ыһыһыттарын
итиһинэ өһуоһа көрдөрбүт хорсун быһыһаларын,
героизмдарын иһин Советской Союз Геройа,
СССР космонавт-лётчиһа Б. В. Волюков Ленин

орденнаан доһна иһикс «Кыһыл көмүс Сулус»
медалынан наһараадалаһа.

«Космонавт-лётчик В. М. Жолобова Ленин
орденни уонна «Кыһыл көмүс Сулус» медалы
туттарын туран Советский Союз Геройун аатын,
«СССР космонавт-лётчиһа» званиһы иһэрдэ.

СНИМКИ: (западен уһа) Советской Союз иһикс төүрүдээт Геройа Б. В. Волюков уонна
Советской Союз Геройа В. М. Жолобова.

ССТА фотохроника.

БАРЫТ ДЕПУТАТ ОННУГАР 34 №-ДЭЭХ ДИРИНГНЭЭБИ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУНКА ЗБИИ БЫЫБАРЫ БЫТАР ТУҺУНАН РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУН БЫҺААРЫТА

Саха АССР үлэһитэрин депутаттарын оройуоннаабы Советын
туһунан Сокуон 89 ыстатыйатыгар олоһуран барыт депутат он-
нугар оройуон советыгар 34 №-дээх Дирингнээбэ быһаардыһар
уокурукка эби быһаары 1976 сүл балабан ыйын 12 күнүгэр, бас-
кыһыаһыһа аһыһага.

Райсовет исполкомун председатели Р. БУРНАШЕВ.

Райсовет исполкомун секретара Е. БОРИСОВА.

Чурапчы селота, 1976 сүл, атырдыах ыйын 27 күнэ.

ОРОЙУОН СОВЕТЫГАР 34 №-ДЭЭХ ДИРИНГНЭЭБИ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУНКА ЗБИИ БЫЫБАРГА УОКУРУНТААБЫ БЫЫБАР КОМИССИЯТЫН САСТААБА

Райсовет исполкомун бу дыһ атырдыах ыйын 27 күнүгэр
эи быһаарыһыһан, Саха АССР үлэһитэрин депутаттарын
оройуоннаабы, куораттаабы, тыа сиринээһи уонна бөһүөлэнтээ-
ди Советтарын быһаар туһунан Балаһыаһыаһын 20 уонна 30
ыстатыйаларыгар олоһуран, оройуон Советыгар 34 №-дээх
ДИРИНГНЭЭБИ быһаардыһар уокурукка уокуруктаабы быһаар
комиссията манньы састааптаах бигэргэтиһинэ.

Сысолов Михаил Родионович — председатель, оройуон-
наабы коммунистическай тэрлэттэн.

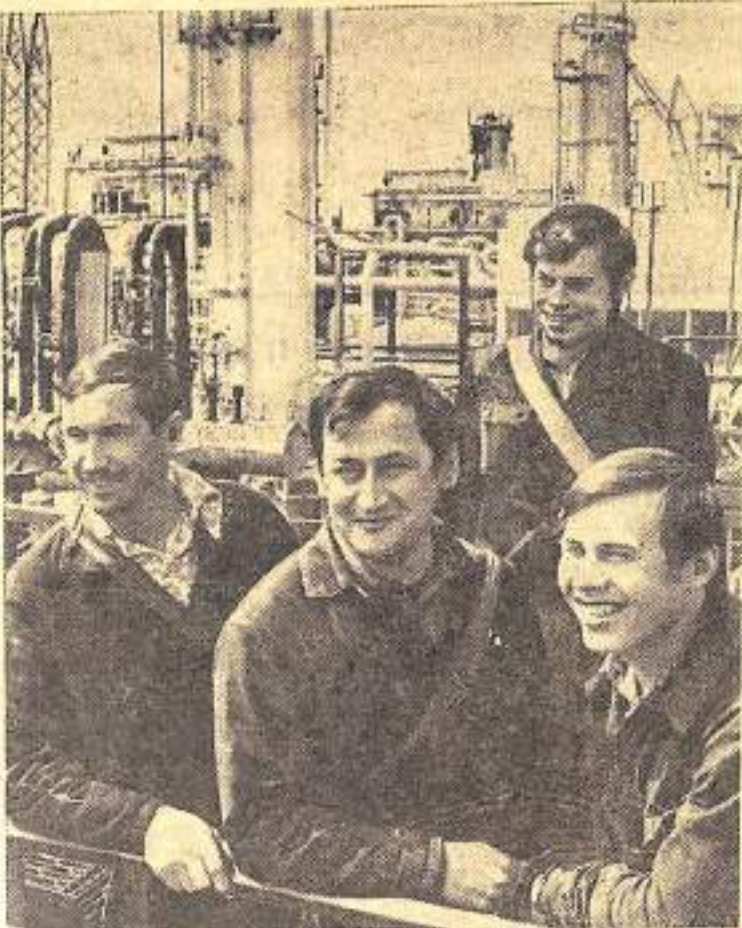
Сохолов Трофим Дмитриевич — председатель сабу-
һааччы, оройуоннаабы профессионай тэрлэттэн.

Матвеев Дмитрий Павлович — секретарь, Эриһи Эрестин
аатынан совхоз Холтоботооһу отделениетын рабочайдарын, су-
лууспааһахтарын уонна инженерий-технической үлэһитэрин
коллективыттан.

Колесова Александра Егоровна — чилиһ, Эриһи Эрестин
аатынан совхоз Холтоботооһу отделениетын рабочайдарын, су-
лууспааһахтарын уонна инженерий-технической үлэһитэрин
коллективыттан.

Кокуров Егор Афанасьевич — чилиһ, оройуоннаабы лесхоз
үлэһитэрин коллективыттан.

**Сарсын нефть, газ промышленноһын
үлэһиттэрин Бүтүн Союзтааһы күнэ**

Таһы переработкалыыр Оренбурдаары завод коллективне сал-
саваттанан быжаны таһынан суурунган мөлүрөн крбаметр таһы
бүлөдө.

Защитой Оренбургского гвар. усмэбве сирин базатылар соды
жастаулуучи воина сиринтисе бодон промышленной комплексы
тагыйныгы бастагы ачканан булар,

СПИСОККА: «Оренбурггазпром» холдинг биргээдэ-
тин чиглэлээр нэгэвэр машинистар Б. Хаманов, егөрнэй опе-
ратор Т. Сансгалов, оператор А. Номон ронин нэгэвэр дунш-
нистар Ю. Моремов.

В. КЛИПИНИЦЕР фототз.
ССТА фотохрониката.

ҮҮНҮҮ ТҮРГЭН ТЭТИМЭ

Неби уонна таһы хостооччулар туруортаабыт буровой шыкалара биниги билэрэмэбит сайдыытын биир бэлэттигин буолаллар. Итинник шыкалар дойду бары муунуктарыгар — хоту, соҕуруу, арбаа, илин көрсүллэллэр. Сиртэн хостоммут ити баайдары дьон-пор минеральной уоҕурдууга уонна пластмассага, катука уонна полоккога, эрбиинэҕэ уонна да атын сүүһүнэн аабыллар матырыалааларга кубулуйарга үөһүннүлэр.

Күнтэн күн ахсын ноби уонна ҕайм хостообун, туһанын тэтиннэ түргэтээн иһэр. Өсөөгү 1960 сыллаахха дойдуга 148 мөлүйүүн тонна нефть хостоскут буоллабына, ааспыт сылга агардас Арбаа Сибирь промышленнотара итинччэ кээмэйдээх ноби биэрдилэр. Советский нефтяниктар 1975 сылга 490 мөлүйүүн тонна ноби хостообуттара. Ғайм хостооччулар экинэ үрдүк көрдөрүүгү ситиһэллэр.

СССР көрүстүн хаһаа-
йыстыбатын сайыннарын сү-
рүн туһайы ыттарыга
1976—1980 сылларга жыл
ахсын небі уонна гаһы хос-
тоһуну 620—640 молуһун
тоннада уонна 400—435
миллиард кубометрга түө-
рдүн көрүлүө. Итин сити-
һэргэ сайа көдүүүстөх ным-
малар туттулаллар, бастың
техника уонна технология
сэхетовор. Үлэ процесстара
автомат көмөтүгүн толору-
луудара улаатар. Нефть
уонна газ улахан өтүгү кэ-

В. КОЗЛОВ.

CCTA norr.

ЭНГИЛГИ ҮҮНҮҮ ТӨРҮТЭ БИЛИГИН УУРУЛЛАР

Райсовет ислэлком атырдых былааннара булгуччу төлөрүмүн 27 күнүнээрэ муһуһаар дуоһаахтар уонна кыһа баар сирдэр аһарыллыахтаахтар дэбаны. Былаан быһыытынан Карл Маркс аатынан совхоз 629, Субуруускай аатынан совхоз 1233, Эрилин Эристин аатынан совхоз 718 гектары хөрүтүөхтээхтэр. Итин

Бытларымын баччаларга күһүн- төлөрөр туһугар Кара Марке ач-
кы хадымалы хорутуу үлэлэрэ тыһыан соххот 6, Сүбүрүүскай ач-

Бааһынаны онгоруу күһүңгү
үлэлэрин түргэтэтиэххэ

сардлаамыгтара. Отгон бийнх бу үзэ моргунэр трактордар баг-
ынага тахса иликтэр. Маныха
бистатан туран солуома кабинал-
лахтэх этэ, кини үүнүүтэ хайа
да эмэллэнэр хоуу. Хомуллубут,
сүһү айагар уугулар солуоман
от сүхүтэр 0.7 коэффициентын

Сүбүрүскай аатынан совхоз Хатылыгы-
тыгар садалаһна, Онтон атын сирдэргэ бу үлэни олус хойутат-
тылар.

Биймэл хадгымалы хорутуу үлэ-
дэрин бйлааннара улахатгар.
Урукку смлсэртэ ардыгар саас-
кы наары, сөрөгдөр күһүнгү хэ-
дгымалы хорутуу бйлааннарыл
рара наада. Огтон Карл Маркс
агтынх сөвхөз Болтурдаады от-
деленкетыгар бу үлэ бйлаанын
данна үрдэгэн тгэртэгэни табил-
лар.

[illegible]

гар культиватори түүтүүнү аажуу тоогсхуутуна эрэ бу сыгас өт-
төн бышһаарытын айдүхтөөх
ниг. Ол эрэри «Сельхозтехника»
оройунинаады холбоһугар алабит
культиватордары атыаһаһын
үлэлэтингэ соххотар механикты-
ра, агрономнара тобо эрэ тигэй-
баттар.

Мантай хүнүн шаардаммыт баа-
лмыналарга өсөө бишр тогул үрүт
тагастааһын үлээлэра өччүлүлүлү-
тоахтар. Наары тагастааһыны
баарысуога иккилэни үөгүд, ону
да Оьулуунга уонна Хатыһыга
эрэ, ылыһаһына. Оттоон эриликтэр,
мугудайдар, бахсылар үлэ бу кө-
лүгүр быйы: да сөлгөөх суола-
ны бээрбэтилэр. Аны Эрлэни
Эрлэтинни аатынан сөлхөз Хаднар-
даары отделениетигар Куулар
Чаралын 70 гектардаах сөлгөһү-
нүн бааһыналарыгар өсөөг дилл
сылыс от хайыс да есылыс бүртү-
кээтэ. Кинини утары химическэй
нымнанан эрэ охсуестахытына хам
баттылаһыгыны сөл.

Бүгүнгү хадымалы хорутуу байхына сямс өттөрүн утары өзүлхуу биір кельүүстэх хорутуу буолар, киши саасын илгэ үлэ-лэрин улаханнык кудумсулар. Өт-төн бүгүнгү сөгүүлэри муни-нан байхына үчүгүйдик өсөгүйдү. Ити түмүгөр тийгэн туруктаах үүнүүгү илгэ төртүтүн буола-рын өсөн биһиз сабатылар.

Көмбайыңнар баайыңаттан тах-
салыңын кытта тизэх баттайың-
Наран хэдымалы хорутууга тиэ-
тайыңың, бытаныңың, таңыңың

В. ЕРМОЛАЕВ,
Управление
кылабынай агроном.

БОЛБОМТОНУ — БУРДУГУ ЫРААСТААҢЫҢА

Хомуллубут бурдугу куурдуу-
ну уонна сэмэстэ ууруллар от-
тун ыраастааһына, быһыылга
курдук кураан дьылга, хайа да
сэмэлэаар хаачыстыбалаахтын
ыктым суруга турар. Бурдугу
кутар илюадамалары ыраастаа-
һын, сирэ кутуллубут сана
үүнүүнү субуулааһын уонна
күннэргэ букуйуон, сываратан
биирин үзэлэргэ Карл Маркс
аһынан сөхтө Одьуунууһунаагы
отдөөһөнүгүлэр балачча тэрэ-
һиннээхтик ытыллаллар. Ма-
ннннх ысыахат сэмэһдессэйэ,
бөмүкүстэ Аһанасий Михайло-
ваһын аһыһан, 1300-тэн таһа
тонна бурдугу ыһаахтарып сөй.
Итинчэ үгүс үүнүүнү куурдууга
хараһыһа бөрт элбөх ысыааһы-
тар уонна сарайдар иһадалар.
Бидигин баар тутуулар эһиһэт-
тээбэт ыһааһаахтар, Оһон бу ку-
раак күннэри мунутуурдук таби-
туһанан, элбөх үлэһит иһинин
ыһараан, механнннроһаннай ыһа-
маны туттан, элбөхтөөх рациона-
лиһааһаар айыһыт оһоһуһтарып
сөргүтөн бурдук иһийинтин, сым-
тыйыһыта таһаарбэт дьаһалла-
ры ыһыһа сүүрүн боһрөмтөү
үүрүөһа.

Билигэн отделенинеда бастанд
күшлэртэ хомулалубут бурдун
итийнигта талсар кутталлаах.
Манган улаханньк сэрэнкэлхэ
налда. Туоралтаах культурала-
ры нас курдьагинэн минстэлэ-
ринтэн сыбарытан куурдууга су-
рун кыланньыны ууруохха. Ити,
билиэн турар, үгүс түбүктэбэ.

Одхуулуун отделментта туорах-
тах культураны бийлал уонсайа
100 гектартан хомуйуохтаах.
Үүнүү да куһагана суох. Сабал-
элбэх үлэһит илиини эрэбэрэ
чакчы. Ол *инниттан буруту
куурдууга, салгыа ууруулар
снэмэни ыраастааһыннкта, хара-

ийнхыг аялалаарх зөөвөрлөх тэ-
гэйтэдийнхээ.

Бу нүсхэргэ механизирогон-най мнхылзатыг ыраастаан, саахырмаһарын көрөн-нэһэн, үзөд-ларын өрөмүөнцөп бурдугу ыраастааһыгыга бэлэм оһөрүүгэ дьаһаллар ыһыллыахтаах т.а.р. Ыраастааһын үлэтин пкхи сме-канын мгыгыга өрдэттэн ыһ-смааха. Маһыаха проһиһодствон-най практикаларыгар сьаһалар оһкүүлалар уоһна 13 М-дүүх СКТУ үөрэлээһинлэрин нүүстэ-рин тэбэ аһтаран нодьүүстээх-түк туһанмааха.

Туурахтаах культура хомуура
игийшинээхтин баримтын бй-
аарар биэр саймай бочумнаах
овиа эппэнтээх үлэтин үчүгэй
тэрээшинээхтик, Халчатыба-
наахтык, кыагыс болдоохко ми-
нутага отделение салаатата, пар-
тийнай тарилтата, нэһилиэк Со-
ветин исполкома, туһааннаах
пешалистик - быһаарылга ах
урааллара ылааллара наада.

С. АЛЕНСЕЕВ

Октябрьской Революция уонна «Бочуот элгэ» орденнардан саханизатор, коммунист Н. Е. Яковлев салайар Одьулуун отделение-тын үрдүк үүнүүтүн звенотэ (Карл Маркс аатынан совхоз) баалаан ыйым 3 күнүгэр диэри 664 гектартан бурдугу хомуйда, хэс гектар ахсыттан 18-тыы центнер үүнүүнү ылла.

Николай Егорович старшайдыр агрегатыгар сменщиктинэн бэстэтин уолун Николайы илдьэ сылдьар.

СНИМОННА: зенковод Н. Е. Яковлев уолунаан эдэр номбайынар Николайдыын (унгаттан).

